

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 59/2023-61

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Lenkou Molčanovou, LL.M., Kamenná Poruba 15, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 9 Sžsk 47/2018 z 30. marca 2022 a proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Sžsk 68/2018 z 25. mája 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

2. Návrhu na odklad vykonateľnosti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 9 Sžsk 47/2018 z 30. marca 2022 a rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Sžsk 68/2018 z 25. mája 2022 **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. augusta 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení s čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) č. k. 9 Sžsk 47/2018 z 30. marca 2022 (ďalej aj „rozsudok z 30. marca 2022“). Ďalšou ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu

12. septembra 2022 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia tých istých základných práv rozsudkom najvyššieho správneho súdu č. k. 7 Sžsk 68/2018 z 25. mája 2022 (ďalej aj „rozsudok z 25. mája 2022“ alebo spolu ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“). V oboch prípadoch sťažovateľ namieta aj postup, ktorý predchádzal vydaniu napadnutých rozhodnutí, a zároveň navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie najvyššiemu správne súdu. Sťažovateľ pre obidve konania navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutých rozhodnutí najvyššieho správneho súdu a Sociálnej poisťovne, pobočky Vranov nad Topľou (ďalej len „sociálna poisťovňa“) a uložil, aby sa v konaniach vedených proti sťažovateľovi dočasne zdržala úkonov nadväzujúcich na napadnuté právoplatné rozhodnutia najvyššieho správneho súdu, najmä aby nepristúpila k predpisaniu poistného na nemocenské poistenie a starobné poistenie.

2. Ústavný súd uznesením č. k. PLs. ÚS 49/2022 z 26. októbra 2022 veci vedené pod sp. zn. Rvp 1895/2022 (rozsudok z 30. marca 2022, pozn.) a sp. zn. Rvp 2096/2022 (rozsudok z 25. mája 2022, pozn.) spojil na spoločné konanie.

3. Z ústavných sťažností vyplýva nasledujúci skutkový stav totožný pre obe ústavné sťažnosti. Slovenská lekárska komora (ďalej len „SLK“) vydala sťažovateľovi licenciu na výkon samostatnej zdravotníckej praxe č. L1A/PO/0424/05 z 24. augusta 2005 (ďalej len „licencia L1A“). Sťažovateľ na základe povolenia z 31. mája 2010 poskytoval zdravotnú starostlivosť v zdravotníckom zariadení v odbore oftalmológie. Prešovský samosprávny kraj (ďalej len „samosprávny kraj“) na základe sťažovateľovej žiadosti povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia zrušil k 30. novembru 2013. Z tohto dôvodu sťažovateľ podal v sociálnej poisťovni odhlášku z povinného nemocenského a dôchodkového poistenia k 30. novembru 2013.

4. Vzhľadom na to, že sťažovateľ bol aj naďalej držiteľom licencie L1A a zároveň bol registrovaný na daň z príjmu [podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení účinnom do 31. decembra 2013 (ďalej len „zákon o dani z príjmov“)], sociálna poisťovňa rozhodnutím č. 11124-10/2016-VT z 8. júna 2016 rozhodla o tom, že sťažovateľovi povinné nemocenské a dôchodkové poistenie nezaniklo k 30. novembru 2013, ale až k 14. aprílu 2014. Na základe podaného odvolania Sociálna poisťovňa, ústredie (ďalej len „žalovaná“) rozhodnutím č. 24074-2/2017-BA z 26. januára 2017 prvostupňové správne rozhodnutie potvrdila. Sťažovateľ následne podal správnu žalobu, o ktorej Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozhodol rozsudkom č. k. 5 Sa 7/2017 z 18. októbra 2017. O kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti tomuto rozsudku rozhodol najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom z 30. marca 2022.

5. Na tom istom skutkovom základe sociálna poisťovňa rozhodnutím č. 11124-12/2016 z 8. júna 2016 rozhodla, že sťažovateľovi vzniklo povinné nemocenské a dôchodkové poistenie ako samostatne zárobkovo činné osobe (ďalej aj „SZČO“) od 1. júla 2014. Proti rozhodnutiu o vzniku povinného poistenia sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhodla žalovaná rozhodnutím č. 24075-2/2017-BA z 15. augusta 2017 tak, že prvostupňové rozhodnutie potvrdila. Proti rozhodnutiu žalovanej podal sťažovateľ správnu žalobu, o ktorej rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 5 Sa 8/2017 z 18. októbra 2017. Kasačnú sťažnosť proti tomuto rozsudku najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom z 25. mája 2022 zamietol.

6. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 Sa 7/2017 najmä namietal, (i) že krajský súd neprihliadol na jeho odhlášku z povinného poistenia, (ii) že držanie licencie L1A nie je povolením na výkon samostatnej zdravotníckej praxe – je len predpokladom na získanie povolenia, (iii) že zánik registrácie na daň z príjmu bola viazaná výlučne na ukončenie prenájmu a (iv) že žalovaná začala konanie bez upovedomenia účastníka.

6.1. Na úvod najvyšší správny súd v odôvodnení napadnutého rozsudku z 30. marca 2022 definoval, že v prerokúvanej veci sociálna poisťovňa ako pobočka žalovanej rozhodovala v rámci svojej právomoci o otázke zániku poistenia, ktorý považovala za sporný. Uvedené konanie je nedávkovým konaním, ktoré podľa § 184 ods. 8 a § 185 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) v prípade, že začína na podnet organizačnej zložky, je začaté okamihom, keď bol proti účastníkovi urobený prvý úkon. Týmto úkonom môže byť aj vydanie písomného rozhodnutia, zároveň však musí zabezpečiť účastníkovi konania ochranu jeho oprávnení, ktoré sú konkretizáciou základného práva na súdnu ochranu i základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. V tejto súvislosti najvyšší správny súd uviedol: *„Podľa § 191 ods. 1 písm. g) SSP však možno zrušiť preskúmané rozhodnutie, len ak porušenie ustanovení o konaní bolo podstatné a ak mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej... Kasačný súd sa stotožňuje s argumentáciou správneho súdu, že to, či sa tak stalo, treba hodnotiť vždy v konkrétnej veci s ohľadom na to, z akého podkladu organizačná zložka pri svojom rozhodovaní vychádzala a čo pri svojom rozhodovaní nezohľadnila.“* V súvislosti s námietkami o procesnom postupe žalovanej najvyšší správny súd poukázal, že sociálna poisťovňa vychádzala pri svojom rozhodovaní z toho, že sťažovateľ je držiteľom licencie L1A, z daňového priznania za rok 2012 a registra daňových subjektov. Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu sociálnej poisťovne odvolanie, no nijako nerozporoval skutkový stav súvisiaci s držbou licencie L1A, ani dosahovanými príjmami za rok 2012. Hoci v ďalších podaniach namietal, že do 14. apríla 2014 bol registrovaný na príslušnom daňovom úrade výlučne na daň z príjmu v súvislosti s prenájomom, na podporu svojich tvrdení nenavrhol vykonať a ani nepredložil žiaden dôkaz preukazujúci opak. Žalovaná sama doplnila dokazovanie prípisom daňového úradu, z ktorého následne uzavrela, že sťažovateľ bol do 14. apríla 2014 registrovaný na daňovom úrade v súvislosti so zárobkovou činnosťou podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona o dani z príjmov. Najvyšší správny súd námietky sťažovateľa o procesnom postupe napokon zhodnotil tak, že *„Za daných okolností tak nemožno uzavrieť, že by bolo ustanovenie o konaní porušené natoľko podstatným spôsobom, aby to zakladalo dôvod na zrušenie preskúmaného rozhodnutia...“*

6.2. Pokiaľ sťažovateľ namietal, že SLK poskytla sociálnej poisťovni údaje z registra licencií, ktorý vedie neoprávnene, najvyšší správny súd preskúmal súvisiace ustanovenia zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti“) a zákona o sociálnom poistení a v bode 13 odôvodnenia napadnutého rozsudku z 30. marca 2022 konštatoval, že SLK nič nebránilo, aby so sociálnou poisťovňou uzavrela dohodu o určení podrobností o poskytovaní údajov z registra licencií podľa § 78a ods. 2 zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti.

6.3. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že prijatie odhlášky je rozhodnutím o zániku poistenia, najvyšší správny súd poukázal na § 209 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého sa rozhodnutie vydáva písomne, pokiaľ zákon neustanovuje inak. V tejto súvislosti najvyšší správny súd uviedol, že *«Pod pojmom „ustanovuje inak” treba rozumieť ustanovenie, v ktorom je výslovne dovolené vydať rozhodnutie ústne alebo vyznačením v spise. Nemožno však z neho vyvodit’, že za rozhodnutie možno považovať každý akt, ktorým organizačná zložka niečo vyznačila v spise alebo informačnom systéme.»*. Odhláška teda bola len evidenčným úkonom poistenca, ktorým oznamoval žalovanej konkrétne skutočnosti. Žalovaná mohla údaje v odhláške bez ďalšieho akceptovať, čo však nemá povahu právoplatného rozhodnutia o zániku sociálneho poistenia, a v prípade, že by tieto údaje považovala za sporné, mohla v nedávkovom konaní rozhodnúť o zániku povinného sociálneho poistenia aj inak, ako bolo uvedené v odhláške, čo v tomto prípade aj urobila.

6.4. Napokon najvyšší správny súd pristúpil k preskúmaniu pre sťažovateľovo konanie podstatnej otázky, či držba licencie L1A zakladala zároveň existenciu povinného nemocenského a dôchodkového poistenia. Uvedená otázka bola predmetom rozhodnutí veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Vs 1/2019 a sp. zn. 1 Vs 3/2019, pričom podľa najvyššieho správneho súdu je potrebné vychádzať v danej veci z neskoršieho rozsudku veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Vs 3/2019. V uvedenom rozsudku bol formulovaný právny názor, podľa ktorého licenciu L1A ako samostatné oprávnenie na výkon zdravotníckeho povolania podľa § 3 ods. 4 písm. c) zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti treba považovať za oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení [s účinnosťou od 1. januára 2011 v zmysle § 5 v spojení s § 3 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení a § 6 ods. 1 a 2 zákona o dani z príjmov, pozn.], na základe ktorého je lekár ako držiteľ licencie L1A považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu na účely sociálneho poistenia. Vykonávanie zdravotníckeho povolania v pracovnoprávnom vzťahu lekárom, ktorý je držiteľom licencie L1B a ktorý je súčasne stále držiteľom licencie L1A, nie je prekážkou možnosti poskytovať zdravotnú starostlivosť aj na základe licencie L1A, a teda nie je dôvodom, aby držiteľ licencie L1A nebol považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu podľa citovaného ustanovenia. Sociálna poisťovňa neposudzuje príjem takého lekára výlučne vo vzťahu k licenci L1A, a teda nie je povinná skúmať, či všetky príjmy vykázané v jeho daňovom priznaní v príslušnom zdaňovacom období sú príjmami lekára považovaného za samostatne zárobkovo činnú osobu podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení, ak taký lekár v daňovom priznaní priznal príjmy považované za príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a inou samostatnou zárobkovou činnosťou (§ 6 zákona o dani z príjmov). V danom prípade ide vždy o príjem samostatne zárobkovo činnnej osoby a nie je právne významné, či tento príjem fyzická osoba dosiahla z titulu jej postavenia podľa § 5 písm. c) alebo aj podľa iných písmen v § 5 zákona o sociálnom poistení. V nadväznosti na prijaté závery veľkého senátu najvyššieho súdu uvedené v rozsudku sp. zn. 1 Vs 3/2019 kasačný súd uviedol, že právny názor prezentovaný sťažovateľom v správnej žalobe – licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe sama neoprávňuje na poskytovanie zdravotnej starostlivosti – odporuje jasnému zneniu § 10 ods. 2 zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti. Z uvedeného ustanovenia totiž vyplýva, že ako samostatnú zdravotnícku prax možno poskytovať zdravotnú starostlivosť buď v zariadení iného

poskytovateľa, alebo na inom mieste ako v zdravotníctvom zariadení. Predpokladom využívania licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe tak nie je existencia zdravotníckeho zariadenia. Poukazujúc aj na ustanovenia zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, najvyšší správny súd uviedol, že *„Licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe tak zakladala plnohodnotné oprávnenie lekára na poskytovanie zdravotnej starostlivosti bez viazanosti na určité zdravotnícke zariadenie.“*. Na základe uvedených záverov najvyšší správny súd v odôvodnení napadnutého rozsudku z 30. marca 2022 uzavrel, že *„žalobcovi nemohlo povinné nemocenské a dôchodkové poistenie zaniknúť k 30. novembru 2013, keďže jeho príjem z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti za rok 2012 neklesol pod zákonom stanovenú hranicu a zároveň až do 14. apríla 2014 bol registrovaný na príslušnom daňovom úrade. Za daných okolností tak žalovaná správne rozhodla, že žalobca splnil všetky zákonné predpoklady a povinné nemocenské a dôchodkové poistenie žalobcovi zaniklo až zrušením jeho registrácie na daň z príjmu fyzickej osoby k 14. aprílu 2014.“*.

7. Sťažovateľ podal kasačnú sťažnosť aj proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 Sa 8/2017 (rozhodnutie o vzniku povinného poistenia, pozn.). V tejto kasačnej sťažnosti sťažovateľ nesúhlasil s právnym posúdením veci krajským súdom, ktorý rozsudok sp. zn. 5 Sa 8/2017 založil na posúdení § 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 1. januára 2014 bez toho, aby rešpektoval, že na zaradenie fyzickej osoby do pozície SZČO je okrem prekročenia zákonom stanovenej hranice príjmu nevyhnutné splnenie podmienky existencie oprávnenia na dosahovanie príjmu z podnikania alebo inej samostatnej zárobkovej činnosti a zároveň podmienka registrácie na daňovom úrade. Sťažovateľ poukázal na to, že jeho postavenie SZČO zaniklo 30. novembra 2013, keď sociálnej poisťovni doručil odhlášku z povinného sociálneho poistenia spolu s rozhodnutím samosprávneho kraja o zrušení povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia. V súvislosti s licenciou L1A sťažovateľ namietal, že na jej základe príjem nedosahoval. Uvedená licencia je podľa tvrdenia sťažovateľa dokladom o odbornej spôsobilosti, a nie povolením, na základe ktorého môže dosahovať príjem. Sťažovateľ tiež prezentoval názor, že podľa § 78 ods. 4 zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti SLK je oprávnená poskytnúť údaje z registra licencií iba Národnému centru zdravotníckych informácií a že tieto údaje nie sú údajmi o vydávaní povolení na výkon činnosti podľa § 5 zákona o sociálnom poistení. Sťažovateľ tvrdil, že jeho pozícia ako SZČO zanikla 30. novembra 2013 a od tohto dátumu až do 14. apríla 2014 bol na daňovom úrade registrovaný iba na podklade dosahovania príjmov z prenájmu, a preto účasť na povinnom sociálnom poistení na pozícii SZČO je pred i po 1. júli 2014 vylúčená. Aj tomuto konaniu sťažovateľ vyčítal, že nebol upovedomený o začatí nedávkového konania.

7.1. Najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť sťažovateľa napadnutým rozsudkom z 22. mája 2022 ako nedôvodnú zamietol. Kasačný súd ustálil, že medzi účastníkmi ostalo sporné, či sociálna poisťovňa v súlade so zákonom o sociálnom poistení v platnom znení určila, že sťažovateľovi ako samostatne zárobkovo činnnej osobe vzniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie 1. júla 2014. Otázkou vzniku povinného sociálneho poistenia sťažovateľa – žalobcu viažucu sa na posudzovanie jeho statusu ako samostatne zárobkovo činnnej osoby, ako i jeho príjmu kasačný súd považoval za zásadnú, preto zameral svoju pozornosť predovšetkým na to, či v rozhodnej dobe žalobca naplnil znaky samostatne zárobkovo činnnej osoby vo vzťahu k jeho

povinnosti platiť povinné sociálne poistenie podľa zákona o sociálnom poistení v platnom znení. Najvyšší správny súd uzavrel, že za samostatne zárobkovo činnú osobu sa podľa § 5 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 1. novembra 2013 považuje fyzická osoba, ktorá dosiahla 18 rokov veku a v rozhodnom období dosahovala príjem z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu. Osobitným predpisom upravujúcim oprávnenie na výkon podnikania a výkon samostatnej zárobkovej činnosti je v tomto konkrétnom prípade zákon o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti. Po citovaní príslušných ustanovení zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti kasačný súd uviedol: „... *lekár ako poskytovateľ zdravotnej starostlivosti je oprávnený vykonávať samostatnú zdravotnícku prax (§ 10 ods. 1) na základe licencie, pričom zákonodarca výslovne ustanovuje, že na výkon samostatnej zdravotníckej praxe sa vyžaduje licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe [§ 68 ods. 1 písm. a)], teda licencia L1A. V právnej úprave ustanovenej v § 10 ods.2 zákona č. 578/2004 Z. z. zákonodarca predpokladá výkon samostatnej zdravotníckej praxe v zdravotníckom zariadení, ktoré prevádzkuje iný poskytovateľ na základe povolenia alebo na inom mieste ako v zdravotníckom zariadení. Vychádzajúc z uvedeného vydanie licencie L1A je oprávnením lekára na výkon samostatne zárobkovej činnosti, resp. na výkon podnikania.*“ V ďalšej časti najvyšší správny súd poukázal na závery rozsudku veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Vs 3/2019, z ktorého vyplýva, že lekár ako držiteľ licencie L1A je oprávnený bez ďalšieho povolenia alebo súhlasu akéhokoľvek orgánu poskytovať zdravotnú starostlivosť a je iba na jeho vôli, či uvedenú licenciu bude využívať, a teda či bude uzatvárať dohody/zmluvy o výkone zdravotnej starostlivosti s inými prevádzkovateľmi zdravotníckych zariadení a vyberať si, v ktorom zdravotníckom zariadení, resp. inom mieste bude zdravotnú starostlivosť poskytovať. Kasačný súd z rozsudku sp. zn. 1 Vs 3/2019 citoval časti, z ktorých vyplýva záver, že držiteľ licencie L1A je považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu na účely zákona o sociálnom poistení a že sociálnej poisťovni zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nevyplýva povinnosť skúmať pôvod príjmov poistencov – lekárov.

Najvyšší správny súd v odôvodnení rozsudku z 22. mája 2022 tiež uviedol, že „*Skutočnosť, že žalobca ako držiteľ tejto licencie L1A uvedenú licenciu nevyužíval, neznamena reálnu nemožnosť jej využívania. Na to, aby licencia L1A nebola oprávnením podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z., by musela existovať objektívna nemožnosť vykonávať činnosť, ktorá nespočíva v konaní, resp. nekonaní držiteľa oprávnenia. Podmienka registrácie u správcu dane bola novelou zákona o sociálnom poistení č. 338/2013 Z. z. nahradená podmienkou dosahovania príjmov uvedených v ust. § 3 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3 zákona o sociálnom poistení, preto nie je v danej veci právne významná argumentácia žalobcu ohľadne nenaplnenia podmienok pre vznik SZČO, keď zastával názor, že fyzická osoba musí byť registrovaná aj na príslušnom daňovom úrade na dosahovanie príjmov z podnikania alebo inej samostatnej zárobkovej činnosti*“.

7.2. K námietkam sťažovateľa o porušení jeho procesných práv najvyšší správny súd uviedol: „*Konanie, ktoré sa začalo na podnet organizačnej zložky Sociálnej poisťovne, ako tomu bolo aj v predmetnom prípade, je podľa § 185 ods. 4 zákona o sociálnom poistení začaté odo dňa, keď príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne urobila voči účastníkovi konania prvý úkon. Zákon o sociálnom poistení však nekonkretizuje, o aký úkon má ísť, a prelo za prvý úkon je možné považovať aj doručenie rozhodnutia, pokiaľ Sociálna poisťovňa disponovala potrebnými a dostatočnými podkladmi pre rozhodnutie. Sociálna poisťovňa nemá v danej veci podľa zákona*

o sociálnom poistení ani povinnosť, aby o začatí konania upovedomila všetkých známych účastníkov konania, ako to ukladá Správny poriadok. Taktiež zákon o sociálnom poistení neukladá Sociálnej poisťovni povinnosť pred vydaním rozhodnutia dať možnosť vyjadriť sa účastníkov i konania k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.“

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľova argumentácia je v oboch ústavných sťažnostiach takmer totožná, zohľadňujúca časové okolnosti a predmet jednotlivých rozhodnutí. Námietky sťažovateľa možno rozdeliť do dvoch argumentačných línií. V prvej línii sťažovateľ namieta predovšetkým porušenie svojho práva na zákonného sudcu a v druhej línii namieta porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces nedostatočnosťou odôvodnenia napadnutých rozhodnutí najvyššieho správneho súdu.

9. V rámci námietok poukázal na to, že počas konania o kasačnej sťažnosti došlo k zriadeniu najvyššieho správneho súdu. V súvislosti s namietaným porušením práva na zákonného sudcu sťažovateľ argumentuje tým, že v „*súdnom spise*“ sa nenachádza žiadny záznam o pridelení veci konkrétnemu senátu najvyššieho súdu a následne ani najvyššieho správneho súdu. Sťažovateľ poukazuje na absenciu konkrétneho spôsobu – formy a času pridelenia veci. Sťažovateľ sa o pridelení veci konkrétnemu senátu najvyššieho správneho súdu dozvedel z internetovej stránky najvyššieho správneho súdu, avšak v súdnom spise sa nenachádza akákoľvek zmienka o spôsobe pridelenia tejto veci konkrétnemu senátu.

10. Sťažovateľ kritizoval tú časť postupu najvyššieho správneho súdu, v ktorej šlo o verejné vyhlásenie napadnutých rozhodnutí, a to v súvislosti s tým, že ich nariadil na rovnaký čas.

11. Porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces sťažovateľ namieta nielen postupom najvyššieho správneho súdu, ale i samotnými napadnutými rozhodnutiami. V tejto línii sa podrobne a rozsiahlo zamerl na prezentovanie svojich právnych úvah, ktorými argumentoval už v rámci správneho konania. Nosnou argumentáciou sťažovateľa je, že licencia L1A nie je sama osebe oprávnením na poskytovanie samostatnej zdravotnej starostlivosti, teda nemôže byť považovaná za výkon samostatnej zárobkovej činnosti v zmysle zákona o sociálnom poistení. Podľa názoru sťažovateľa podanie odhlášky z povinného sociálneho poistenia má konštitutívny charakter, teda samotným podaním odhlášky povinnosť platby sociálneho poistenia zanikne. Sťažovateľ uviedol, že registrácia na daňovom úrade sa týkala výlučne príjmov z prenájmu, nie príjmov súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, čo aj v konaní preukázal, ale na túto okolnosť sociálna poisťovňa neprihliadla a nebola zohľadnená ani v rámci súdneho prieskumu rozhodnutí žalovanej. Okrem toho krajský súd ani najvyšší správny súd napadnuté rozhodnutia neodôvodnili dostatočným spôsobom, pokiaľ nerefletovali na špecifiká sťažovateľovej veci. Napadnuté rozhodnutia považuje sťažovateľ za formalistické v tom, že najvyšší správny súd sa pri rozhodovaní riadil výlučne rozsudkom veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Vs 3/2019.

12. Sťažovateľ v oboch ústavných sťažnostiach navrhol odklad vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí a uloženie dočasného opatrenia sociálnej poisťovni i žalovanej. Uvedené návrhy odôvodňoval tým, že pokiaľ sociálna poisťovňa pristúpi k predpísaniu úhrady dlžného poistného a k tomu prislúchajúceho príslušenstva, vznikne sťažovateľovi značná materiálna ujma za situácie, keď dochádza k hrubému porušovaniu jeho základných práv.

13. V závere ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhol nariadenie ústneho pojednávania, pretože je možné očakávať, že by sa ním dosiahlo ďalšie objasnenie veci.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie o porušení práv sťažovateľa na zákonného sudcu, na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) spočívajúce v nesprávnom vedení spisu, ktorý neobsahuje potvrdenie o pridelení spisu, ako aj spôsob, akým najvyšší správny súd vyhlásil napadnuté rozhodnutia v predmetných veciach, a tiež nedostatočné odôvodnenie napadnutých rozhodnutí.

III.1. K namietanému porušeniu práv postupom najvyššieho správneho súdu:

15. Ústavný súd pripomína svoju judikatúru týkajúcu sa práva na zákonného sudcu, v ktorej uviedol, že prvoradým účelom základného práva na zákonného sudcu vyplývajúceho z čl. 48 ods. 1 ústavy je zabrániť tomu, aby súd, ktorý má konkrétnu vec prerokovať a rozhodnúť, bol obsadený spôsobom, ktorý by sa dal označiť za svojvoľný alebo prinajmenšom za účelový (II. ÚS 893/2014). Princíp zákonného sudcu treba pokladať za celkom neopomenuteľnú podmienku výkonu súdnej moci, keďže na jednej strane dotvára a upevňuje sudcovskú nezávislosť a na druhej strane predstavuje pre účastníka konania, resp. stranu sporu záruku, že na rozhodnutie jeho vecí sú povolané súdy a sudcovia podľa vopred ustanovených zásad tak, aby bola zachovaná zásada pevného a náhodného prideľovania súdnej agendy a aby bol vylúčený pre rôzne dôvody a rozličné účely výber súdov a sudcov „*ad hoc*“ (pozri napr. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07). Rozhodovanie vecí zákonným sudcom (aj súdom) je tak základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (IV. ÚS 345/09, III. ÚS 212/2011).

16. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) o právach zaručených čl. 6 ods. 1 dohovoru vyplýva, že zákonnosť súdu musí byť okrem iného založená na jeho zložení. Súd zriadený zákonom musí byť teda obsadený zákonným spôsobom (napr. rozsudok ESLP vo veci *Buscarini v. San Marino* zo 4. 5. 2000). V každom jednotlivom prípade musia byť aplikované jasné pravidlá a existovať jasné záruky, ktoré zaistia objektivitu a transparentnosť a vylúčia akýkoľvek náznak svojvôle pri prideľovaní jednotlivých vecí sudcom (napr. rozsudok *DMD Group, a. s., proti Slovensku* z 5. 10. 2010).

17. Nosnou časťou argumentácie sťažovateľa o porušení práva na zákonného sudcu je, že v súdnom spise absentuje záznam o pridelení sťažovateľovej veci konkrétnemu senátu náhodným výberom, ako aj ostatné listiny (stanovisko krajského súdu podľa § 451 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, predkladacia správa krajského súdu pre najvyšší súd, nariadenie verejného vyhlásenia rozhodnutia, zoznam nariadených verejných vyhlásení rozhodnutí a pod.). Sťažovateľ porušenie práva na zákonného sudcu teda odôvodňuje tým, že „zo súdneho spisu nevyplýva realizácia procesu spojená s pridelením veci náhodným výberom“.

18. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov [v znení platnom v relevantnom čase, pozn. (ďalej len „zákon o súdoch“)] zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Účastník konania alebo strana v konaní, v ktorom rozhoduje súd v senáte, nemá právo na vopred určeného sudcu spravodajcu. Zákonným sudcom je aj sudca určený podľa odseku 4.

Podľa § 3 ods. 4 zákona o súdoch zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

Podľa § 3 ods. 10 zákona o súdoch súdy sú povinné používať pri výkone súdnictva, najmä pri pridelení a prerozdeľovaní vecí, vedení súdnych registrov a vyhotovovaní rozhodnutí a iných písomností programové a technické prostriedky schválené ministerstvom.

19. Podľa § 51 ods. 1 zákona o súdoch ak tento zákon neustanovuje inak, veci určené podľa predmetu konania sa v súlade s rozvrhom práce prideliť jednotlivým senátom alebo samosudcom náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí. Súdnym úradníkom sa prideliť veci podľa rozvrhu práce tak, aby sa zabezpečilo ich rovnomerné zaťaženie a riadny chod súdu.

Podľa § 51 ods. 2 zákona o súdoch podmienka náhodného výberu podľa odseku 1 je splnená vtedy, ak sa má vec prideliť jednému z aspoň dvoch senátov, samosudcov alebo súdnych úradníkov.

Podľa § 51 ods. 4 zákona o súdoch ak odsek 5 neustanovuje inak, náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom sa podľa rozvrhu práce alebo jeho zmeny prerozdeľujú už pridelené veci aj v prípade a) dlhodobej šesť týždňov presahujúcej neprítomnosti zákonného sudcu, ktorému bola vec pridelená, b) zmeny v obsadení súdu sudcami, a to vrátane zmeny v dôsledku dočasného pridelenia sudcu; pri zmene v zložení senátu sa vec ponecháva v pôvodnom senáte alebo sa prerozdelí do iného senátu, kde sa zaraďuje sudca spravodajca tak, aby prerozdeľovaním vecí bola zabezpečená rovnomerná zaťaženosť senátov na súde.

Podľa § 51 ods. 10 zákona o súdoch súd vydá účastníkovi konania potvrdenie o prevzatí a pridelení veci. Evidencia pridelenia vecí na prejednanie musí zabezpečovať takú možnosť kontroly, aby si každá osoba, ktorá má na veci právny záujem, mohla nazretím do spisu a evidenčných pomôcok preveriť pridelenie vecí zákonnému sudcovi.

20. Vydanie potvrdenia o prevzatí a pridelení veci je podľa § 54 ods. 10 zákona o súdoch povinnosťou súdu, ktorá má zabezpečiť oprávneným osobám možnosť kontroly pridelenia veci zákonnému sudcovi. Listiny, ktorých absenciu v „súdnom spise“ sťažovateľ namieta, tvoria prevažne súčasť zberného spisu, ktorý nadriadené súdy vedú v konaniach o opravných prostriedkoch. S prihliadnutím na argumentáciu sťažovateľa ústavný súd po preskúmaní ústavnej sťažnosti ustálil, že podstatu jeho námietky tvorí skutočnosť spočívajúca v absencii potvrdenia o prevzatí a pridelení veci v súdnom spise, z ktorej by bol zrejmý spôsob a čas predkladania spisu a pridelenie konkrétnemu senátu najvyššieho správneho súdu.

21. Pre rozhodnutie ústavného súdu o ústavnej sťažnosti v tejto časti je podstatná skutočnosť, že od chýbajúcich údajov v súdnom spise tak, ako ich definuje sťažovateľ, nemožno bez ďalšieho odvodzovať porušenie základného práva na zákonného sudcu tak, ako ho má na mysli ustanovenie čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom nepredložil žiadne dôkazy, že by sa v priebehu namietaného konania v záujme ochrany svojich práv dovoľával doručenia potvrdenia o prevzatí a pridelení veci zo strany najvyššieho súdu, resp. najvyššieho správneho súdu, resp. že by na tento účel využil svoje procesné práva (napr. právo nazerať do spisu, právo podať námietku zaujatosti), ktorých realizácia v priebehu konania dotvára a zabezpečuje ochranu ústavného základného práva na zákonného sudcu. Napokon sťažovateľ ani nepredniesol argumentáciu o porušení pravidiel upravených rozvrhom práce či zákonom o súdoch pre postup pridelenia jednotlivých vecí. Ústavný súd preto v súvislosti s námietkami o nedostatkoch vedenia spisu dospel k záveru o nedostatku ich právnej relevancie vo vzťahu k namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv. Inými slovami, sťažovateľ v ústavnej sťažnosti neuviedol žiadnu ústavnoprávne relevantnú skutočnosť spôsobilú vzbudiť reálnu pochybnosť o zákonnosti vo veci konajúceho senátu najvyššieho správneho súdu. Netvrdí, opierajúc sa o konkrétne okolnosti danej veci, že by jeho vec nebola na nadriadenom súde pridelená v súlade s požiadavkami plynúcimi z § 51 ods. 1 a 2 zákona o súdoch. Tvrdí len, že o tom neexistuje v súdnom spise doklad. Akceptácii sťažovateľom použitej argumentácie bráni aj nesplnenie povinnosti uniesť bremeno svojho tvrdenia vzťahujúceho sa na porušenie základného práva na zákonného sudcu v konaní pred ústavným súdom.

22. Sťažovateľ napokon namieta porušenie svojich práv aj v súvislosti s postupom najvyššieho správneho súdu pri vyhlásení napadnutých rozhodnutí tým, že na ten istý čas určil termín verejného vyhlásenia rozsudku vo viacerých veciach. Každá vec má mať podľa neho jedinečný individuálne určený čas vyhlásenia rozsudku. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že formálna i materiálna individualizácia rozhodnutí súdov je zabezpečená naplnením zákonných náležitostí rozhodnutia, a nie individuálnym určením času jeho vyhlásenia. Sťažovateľ preto odôvodnenie svojej argumentácie v tejto časti založil celkom zjavne na dôvodoch, ktoré v okolnostiach tejto veci nemajú zjavne žiadnu relevanciu.

23. Porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sťažovateľ odôvodňuje tým, že najvyšší súd nerozhodol o jeho kasačnej sťažnosti bezprostredne po jej podaní – teda v čase aktuálnosti záverov rozhodnutia veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Vs 1/2019.

Ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, len ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva ešte môže dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (III. ÚS 71/2018, I. ÚS 61/2020). Vzhľadom na to, že v sťažovateľovej veci bolo napadnutými rozhodnutiami právoplatne rozhodnuté pred podaním ústavnej sťažnosti, ústavný súd aj túto námietku sťažovateľa vzťahujúcu sa na postup najvyššieho súdu, resp. najvyššieho správneho súdu vyhodnotil ako neopodstatnenú. Navyše, ani v tomto prípade sťažovateľ netvrdil, tým menej preukázal, že v konaní pred všeobecnými súdmi využil všetky dostupné a účinné prostriedky dostupné na ochranu jeho práv (sťažnosť predsedovi súdu na prietahy v konaní).

24. Ústavný súd nemohol prisvedčiť ani obsahovej časti sťažovateľovej námietky, že najvyšší správny súd mu neposkytol ústavne konformnú ochranu, keď prihliadol výlučne na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Vs 3/2019 bez toho, aby vzal do úvahy aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Vs 1/2019. Vo všeobecnosti platí, že ak dôjde k zmene právneho názoru vysloveného veľkým senátom, neskoršie rozhodnutie veľkého senátu je právne záväzne pre všetky senáty. Vzhľadom na to ústavný súd konštatuje, že napadnutý rozsudok vydaný na podklade právneho názoru vysloveného veľkým senátom najvyššieho súdu v rozsudku č. k. 1 Vs 3/2019 z 24. novembra 2020 považuje za ústavne akceptovateľný (m. m. napr. I. ÚS 158/2022, II. ÚS 527/2021, II. ÚS 576/2022).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd nepovažoval námietky sťažovateľa o porušení označených práv postupom najvyššieho správneho súdu spočívajúcim v nedostatkoch vedenia súdneho spisu, prietáhoch v konaní a postupe pri verejnom vyhlásení napadnutých rozhodnutí za opodstatnené a v tejto časti odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutými rozhodnutiami najvyššieho správneho súdu:

25. Ústavnú sťažnosť je potrebné aj v tejto časti odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, III. ÚS 198/2020).

26. Sťažovateľ vo vzťahu k odôvodneniu napadnutých rozhodnutí najvyššiemu správneému súdu vyčíta, že (i) dostatočne nevyhodnotil jednotlivé dôkazy – obsahový rozpor rozhodnutia daňového úradu o zrušení registrácie č. 9715301/5/1490847/2014 zo 14. apríla 2014 a odpovede Daňového úradu Vranov nad Topľou z 2. júna 2016, (ii) spôsob vyhodnotenia porušenia procesných práv zo strany žalovanej, ak najvyšší správny súd neaplikoval relevantnú časť rozsudku veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Vs 3/2019, a napokon, že (iii) nezohľadnil konkrétne skutkové okolnosti, ktoré neboli predmetom posúdenia najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 1 Vs 3/2019 a napriek tomu na toto rozhodnutie odkázal.

27. Bez potreby opätovného citovania jednotlivých častí odôvodnenia napadnutých rozhodnutí najvyššieho správneho súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší správny súd ako súd odvolací jasne a zrozumiteľne vyjadril dôvody, pre ktoré kasačné sťažnosti sťažovateľa zamietol. Z obsahu napadnutých rozhodnutí vyplýva, že najvyšší správny súd podrobne preskúmal oba administratívne spisy i rozsudky (5 Sa 7/2017 a 5 Sa 8/2017, pozn.) krajského súdu vrátane jednotlivých odôvodnení v nadväznosti na sťažovateľom uplatnené námietky a tieto riadne a vyčerpávajúco vyhodnotil.

28. V prípade rozsudku najvyššieho správneho súdu z 30. marca 2022 bola predmetom prieskumu otázka posúdenia postupu a rozhodnutia sociálnej poisťovne, ktorá rozhodovala o spornom ukončení povinného nemocenského a dôchodkového poistenia (otázka zániku). V uvedenom prípade sociálna poisťovňa rozhodla, že povinné poistenie zaniklo k 14. aprílu 2014, a nie k 30. novembru 2013, ako to uvádzal sťažovateľ v podanej odhláške. V prípade rozsudku najvyššieho správneho súdu z 25. mája 2022 bola predmetom prieskumu otázka posúdenia postupu a rozhodnutia sociálnej poisťovne, ktorá rozhodovala v prípade vzniku účasti sťažovateľa ako samostatne zárobkovo činné osoby na povinnom sociálnom poistení od 1. júla 2014.

Najvyšší správny súd celkom jasne a logicky vyhodnotil všetky skutkové okolnosti (držba licencie L1A, platnosť povolenia na prevádzku zdravotníckeho zariadenia, registrácia na daňovom úrade, dosiahnuté príjmy, poskytnutie informácií SLK) v nadväznosti na príslušnú právnu úpravu (zákon o sociálnom poistení, zákon o dani z príjmov, zákon o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti). V okolnostiach danej veci bolo rozhodné vyriešenie otázky, či držba licencie L1A sama osebe oprávňuje na výkon zdravotnej starostlivosti v nadväznosti na ustanovenia zákona o sociálnom poistení a či je možné takého lekára považovať za osobu samostatne zárobkovo činnú. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 450/2017). Pokiaľ sťažovateľ namietal nedostatočnú odpoveď správneho súdu vo vzťahu k odpovedi daňového úradu, ústavný súd dáva do pozornosti sťažovateľa, že z napadnutých rozhodnutí jednoznačne vyplýva záver, že sociálna poisťovňa nemá povinnosť skúmať, podľa ktorého písmena príslušného ustanovenia sťažovateľ dosahoval za posudzované obdobie príjem. Podstatné pre toto posúdenie sú len výška príjmu, prípadne registrácia na daňovom úrade.

29. Napadnuté rozhodnutia najvyššieho správneho súdu nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože najvyšší správny súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov vo veci sťažovateľa neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako z judikatúry ústavného súdu vyplýva, iba skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia všeobecného súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným.

30. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti ústavnej sťažnosti nezistil v napadnutých rozhodnutiach najvyššieho správneho súdu pochybenia takej ústavnoprávnej intenzity, aby mohol po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označeného práva, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K procesným návrhom sťažovateľa:

31. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti navrhoval odloženie vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí najvyššieho správneho súdu a nariadenie dočasného opatrenia, ktorým by sa sociálnej poisťovni a žalovanej zabránilo do rozhodnutia ústavného súdu v predpísaní dlžného poistného a predpísaní na to nadväzujúceho penále.

32. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom.

33. Jedným z nevyhnutných predpokladov na pozitívne rozhodnutie o návrhu na odklad vykonateľnosti ústavnou sťažnosťou napadnutých rozhodnutí je prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, teda aspoň potenciálna možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľa napadnutými rozhodnutiami orgánu verejnej moci v meritórnom náleze ústavného súdu a s tým spojený predpoklad zrušenia napadnutých rozhodnutí z dôvodu ich protiústavnosti.

34. Tento predpokladaný účel predmetného inštitútu v prípade odmietnutia sťažnosti pri predbežnom prerokovaní naplnený nie je. V prípade odmietnutia ústavnej sťažnosti už pri predbežnom prerokovaní (v danom prípade pre zjavnú neopodstatnenosť, pozn.) neprichádza teda odklad vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí najvyššieho správneho súdu ani nariadenie dočasného opatrenia vo vzťahu k sociálnej poisťovni a žalovanej do úvahy.

35. Vychádzajúc z uvedených úvah, ústavný súd rozhodol výrokom 2 tohto uznesenia tak, že návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí najvyššieho správneho súdu nevyhovelo.

36. Rovnako s prihliadnutím na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa návrhom sťažovateľa na nariadenie ústneho pojednávania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu